

Брюксел, 3 юли 2026 г.
(OR. en)

11119/26

ECOFIN 909
UEM 313
SOC 438
EMPL 240
COMPET 853
ENV 829
EDUC 295
ENER 451
JAI 889
GENDER 126
JEUN 169
SAN 527
ECB
EIB

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Ирландия

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, преработен и съгласуван в различните комитети на Съвета и финализиран от Икономическия и финансов комитет въз основа на предложението на Комисията COM(2026) 207 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Ирландия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета¹, и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

¹ Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2024/1263 определя целите на рамката за икономическо управление, която е насочена към насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерен бюджетен дефицит. В регламента се предвижда, че Съветът и Комисията осъществяват многостранно наблюдение в рамките на европейския семестър в съответствие с целите и изискванията, определени в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Европейският семестър включва по-специално формулирането и наблюдението на изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки.
- (2) На 25 ноември 2025 г. Комисията прие становище относно проекта на бюджетен план на Ирландия за 2026 г. На същата дата въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие доклада за механизма за предупреждение за 2026 г., в който Ирландия не бе посочена като една от държавите членки, за които ще е необходимо да се извърши задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, препоръка за препоръка на Съвета относно човешкия капитал в Европейския съюз, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2026 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната² на 21 април 2026 г., а съвместния доклад за заетостта и препоръката относно човешкия капитал – на 9 март 2026 г.
- (3) На 29 януари 2025 г. Комисията публикува компас за конкурентоспособността – стратегическа рамка, която има за цел да повиши глобалната конкурентоспособност на Съюза през следващите пет години. В него трите преобразяващи императива – иновации, декарбонизация и конкурентоспособност, и сигурност – се определят като стълбове от критично значение за устойчив икономически растеж. След публикуването на компаса за конкурентоспособността той служи като основа за работата на европейския семестър, като гарантира, че икономическите политики на държавите членки са съобразени със стратегическите цели на ЕС, и създава единен подход към икономическото управление, насърчаващ устойчивия растеж, иновациите и устойчивостта в целия Съюз.

² OJ C, C/2026/2434, 28 април 2026 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) През 2026 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива успоредно с последния етап от прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ)³. Плановите за възстановяване и устойчивост (ПВУ), заедно с финансирането по линия на политиката на сближаване, бяха от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като в плановите трябваше да бъдат включени мерки за ефективно справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните цикли, а в програмите, финансирани по линия на европейската политика на сближаване, трябваше да бъдат отчетени специфичните за всяка държава препоръки. Тъй като наближава краят на срока на прилагане на МВУ, продължава да бъде изключително важно да се поддържат и надграждат реформите и инвестициите, подкрепяни и изпълнявани по линия на МВУ, по-специално тези, които допринасят за справяне с предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки.
- (5) На 3 юни 2026 г. Комисията публикува доклада за Ирландия за 2026 г. В него беше оценен напредъкът на Ирландия в изпълнението на специфичните за държавата препоръки и беше направен преглед на изпълнението от страна на Ирландия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени най-неотложните предизвикателства, пред които е изправена Ирландия. В него бяха оценени също напредъкът на Ирландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността и социалното изключване, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

³ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) На 10 март 2026 г., въз основа на оценката и препоръката на Комисията, Съветът прие препоръка за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Ирландия от януари 2026 г.⁴ Планът, представен съгласно член 15, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263, обхваща периода от 2026 г. до 2030 г. и определя бюджетно ограничение под формата на максимален темп на растеж на нетните разходи за пет години. Съветът препоръча следните максимални темпове на растеж на нетните разходи: 6,6% през 2026 г., 6,0% през 2027 г., 7,6% през 2028 г., 6,7% през 2029 г. и 6,4% през 2030 г., което съответства на максималните кумулативни темпове на растеж, изчислени въз основа на базовата 2024 година на 16,5% през 2026 г., 23,5% през 2027 г., 32,9% през 2028 г., 41,7% през 2029 г. и 50,9% през 2030 г. Тази препоръка замени препоръката от 21 януари 2025 г.⁵ Въпреки това максималните темпове на растеж на нетните разходи, определени в нея за 2025 г., а именно 5,1% годишно и 15,4% кумулативно спрямо базовата 2023 година, продължават да бъдат от значение за оценяване на съответствието до 2025 г. включително.
- (7) Агресивната война на Русия срещу Украйна и последиците от нея представляват екзистенциално предизвикателство за Европейския съюз. Комисията прикани държавите членки да поискат задействането по координиран начин на националната клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, за да се подкрепят усилията на ЕС за постигане на бързо и значително увеличение на разходите за отбрана⁶, като това предложение беше приветствано от Европейския съвет на 6 март 2025 г. Държавите членки все още могат да поискат задействането на националната клауза за дерогация по всяко време до 2028 г., ако отговарят на критериите, определени в член 26 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

⁴ Препоръка на Съвета от 10 март 2026 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Ирландия (ОВ С, C/2026/1812, 20 март 2026 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1812/oj>).

⁵ Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Ирландия (ОВ С, C/2025/667, 10 февруари 2025 г., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/667/oj>).

⁶ Съобщение на Комисията „Създаване на възможност за увеличаване на разходите за отбрана в рамките на Пакта за стабилност и растеж“, Брюксел, 19 март 2025 г., C(2025) 2000 final.

- (8) На 30 април 2026 г. Ирландия представи своя годишен доклад за напредъка за 2026 г.⁷ относно спазването на препоръчаните максимални темпове на растеж на нетните разходи и изпълнението на реформите и инвестициите в отговор на основните предизвикателства, посочени в специфичните за държавата препоръки в рамките на европейския семестър. Годишният доклад за напредъка отразява също шестмесечното докладване на Ирландия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (9) Растежът на реалния БВП през 2025 г. беше 12,3%, а инфлацията по ХИПЦ беше 2,1%. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда реалният БВП да намалее с 1,2 % през 2026 г. и да нарасне с 3,4 % през 2027 г., а инфлацията по ХИПЦ да бъде 3,5 % през 2026 г. и 2,6 % през 2027 г.
- (10) Въз основа на данни, предоставени от Евростат⁸, излишъкът на сектор „Държавно управление“ на Ирландия е намалял от 4,1% от БВП през 2024 г. до 1,8% през 2025 г. Намаляването на излишъка през 2025 г. се дължи главно на липсата на високите еднократни приходи, наблюдавани през 2024 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда излишък, възлизащ на 1,4% от БВП през 2026 г. и на 1,2% от БВП през 2027 г. Намаляването на излишъка през 2026 г. и 2027 г. отразява главно умерения растеж на приходите и прогнозираното значително увеличение на разходите за заплати в публичния сектор, социални обезщетения и публични инвестиции.

⁷ Годишните доклади за напредъка за 2026 г. са на разположение на адрес: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Евростат, Европейски показатели, 22 април 2026 г.

- (11) Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция⁹, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, е като цяло неутрална през 2025 г. Очаква се тя да остане като цяло неутрална както през 2026 г., така и през 2027 г.
- (12) Въз основа на данни, предоставени от Евростат¹⁰, консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ на Ирландия е намалял от 38,3% от БВП в края на 2024 г. до 32,9% от БВП в края на 2025 г. Намаляването на съотношението на дълга към БВП през 2025 г. отразява най-вече силния реален икономически растеж и постигнатия бюджетен излишък. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда съотношението на дълга към БВП да намалее до 32,4% до края на 2026 г. и да намалее допълнително до 31,6% до края на 2027 г.
- (13) Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. общите разходи за отбрана на сектор „Държавно управление“ в Ирландия възлизат на 0,2% от БВП през 2025 г. и се очаква да бъдат на същото равнище през 2026 г.

⁹ Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики – както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между: i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите, включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

¹⁰ Евростат, Европейски показатели, 22 април 2026 г.

- (14) Съюзът продължава да е изправен пред рискове от прекъсване на енергийните доставки и повишена нестабилност на цените, изострени от геополитическото напрежение, което засяга световните пазари на нефт и газ. Опитът от енергийната криза от 2022 – 2023 г. показва, че широкообхватните и нецеленасочени мерки водят до големи фискални разходи и са социално и икономически неефективни. След избухването на войната в Близкия изток през февруари 2026 г. Ирландия прие мерки на фискалната политика за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията¹¹. Те включват нецеленасочено намаляване на акцизите и налога на Националната агенция за петролни резерви (NORA) до юли 2026 г., отлагане на увеличението на данъка върху въглеродните емисии до октомври 2026 г., целенасочени субсидии за транспортния сектор до май 2026 г. и за селскостопанския сектор до юли 2026 г., както и целенасочени социални трансфери за домакинствата с ниски доходи през април 2026 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. фискалните разходи за тези мерки се очаква да възлязат на 0,1% от БВП през 2026 г. Според оценките на Комисията, ако тези мерки останат в сила до края на 2026 г., фискалните разходи за тях ще възлязат на 0,3% от БВП през 2026 г.
- (15) Въз основа на изчисленията на Комисията нетните разходи в Ирландия нараснаха с 6,7% през 2025 г. и с 15% кумулативно през 2024 г. и 2025 г. Ръстът на нетните разходи през 2025 г. е над максималния темп на растеж, препоръчан от Съвета през януари 2025 г., което съответства на отклонение от малко над 0,3% от БВП в годишно изражение. Когато се разглеждат заедно 2024 г. и 2025 г. кумулативният темп на растеж на нетните разходи е под препоръчания максимален темп на растеж. В същото време, както беше отбелязано, състоянието на бюджета за 2025 г. беше с излишък, а консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ беше под 60% от БВП.

¹¹ Това отразява положението към крайната дата на изготвяне на прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. (4 май 2026 г.).

- (16) Въз основа на изчисленията на Комисията се очаква нетните разходи в Ирландия да нараснат с 6,1% през 2026 г. и с 13,2% кумулативно през 2025 г. и 2026 г. Прогнозният ръст на нетните разходи през 2026 г. е под максималния темп на растеж, препоръчан от Съвета през март 2026 г. Когато се разглеждат заедно 2025 г. и 2026 г. прогнозният кумулативен темп на растеж на нетните разходи също е под препоръчания максимален темп на растеж.
- (17) Зависимостта на държавните приходи на Ирландия от корпоративното данъчно облагане на многонационалните дружества, които са чуждестранна собственост, продължава да създава рискове за стабилността на публичните финанси. Изключително високите приходи от корпоративен подоходен данък (КПД) идват от относително малко на брой големи дружества във фармацевтичния сектор и сектора на ИКТ, като се оценява, че значителна част от тези постъпления представлява извънредна печалба, т.е. надхвърля това, което може да се обясни с вътрешната икономическа дейност. В резултат на това приходите от КПД биха могли да бъдат силно повлияни от международни събития, като например промените в световната търговия и данъчната среда. Рисковете, свързани с КПД, се утежняват от взаимовръзките между основата за облагане с корпоративен подоходен данък и основата за облагане с данък върху доходите на физическите лица, тъй като многонационалните дружества, които са чуждестранна собственост, също имат съществен принос за доходите от труд и впоследствие за приходите от подоходен данък. За да смекчи фискалните рискове, Ирландия насочва част от извънредните си приходи към фонд „Бъдеща Ирландия“ и фонд „Инфраструктура, климат и природа“, с цел да създаде фискални буфери. Повечето от оставащите извънредни приходи обаче трябва да бъдат изразходвани съгласно средносрочния фискално-структурен план на Ирландия. За да намали зависимостта на бюджета от потенциално преходни приходи, Ирландия би извлякла полза от диверсифицирането на своите източници на бюджетни приходи.

- (18) Продължават да съществуват рискове за дългосрочната фискална устойчивост в здравеопазването. Разходите за здравеопазване в Ирландия продължават да бъдат сред най-високите в ЕС въпреки относително младото и здраво население. Структурната неефективност, като например силната зависимост на системата от скъпоструващи болнични грижи и ограничената достъпност на първичната медицинска помощ, представлява риск за фискалната устойчивост. Това се утежнява от нарастващия натиск на търсенето, породен от застаряването на населението. Ирландия прилага мерки за ограничаване на разходите в здравеопазването чрез работната група по производителността и икономиите; по-голямата част от резултатите обаче засега са временни и не са довели до предотвратяване на надхвърлянето на бюджета в областта на здравеопазването през 2025 г. Освен това са необходими политически действия за ускоряване на прехода към всеобщ достъп до първична медицинска помощ, като същевременно се преодолеят инфраструктурните ограничения и недостигът на лекари. Ирландия провежда реформи за децентрализиране на предоставянето на здравни грижи, но напредъкът в разширяването на допустимостта и подобряването на цялостната достъпност на първичната медицинска помощ в публичния сектор е ограничен.
- (19) Систематичното, съдържателно и навременно участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на инструментите за финансиране на Съюза, както и в контекста на европейския семестър.

- (20) Изпълнението на програмите на политиката на сближаване, които включват подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) в Ирландия, е над средния темп на равнище ЕС както по отношение на подбора на проекти, така и по отношение на плащанията. Важно е да се запази настоящата динамика, като същевременно се увеличи максимално въздействието на инвестициите по места. В рамките на своите програми по политиката на сближаване Ирландия вече предприема действия да повиши конкурентоспособността и растежа. Същевременно Ирландия трябва да ускори изпълнението на Фонда за справедлив преход, тъй като средствата трябва да бъдат изплатени до края на 2026 г. От съществено значение е да се гарантира, че новите инвестиции, определени от Ирландия в нейния междинен преглед на фондовете на политиката на сближаване, по-специално тези, свързани с петте приоритета, установени в Регламента за междинния преглед¹², се осъществяват бързо и ефективно.
- (21) Ирландия е изправена пред редица предизвикателства, свързани с производителността на националната икономика, увеличаването на финансирането за предприятията, ограничените преки инвестиции на дребно, зависимостта от изкопаеми горива, нарастващото търсене от страна на големите потребители на енергия, енергийната инфраструктура, енергийната ефективност, устойчивия обществен транспорт и наличието на инфраструктура за зареждане с електроенергия. Ирландия е изправена и пред предизвикателства, свързани с прилагането на устойчиви селскостопански практики, недостатъци, засягащи качеството на водите, течовете на вода и пречистването на отпадъчните води, както и с ограничен напредък по отношение на показателите за кръговост, целящи запазването на стойността на суровините в националната икономика. На последно място, Ирландия е изправена пред предизвикателства, свързани с бездомничеството и достъпното и социално жилищно настаняване, с ограниченията на капацитета на местните органи за изпълнение на проекти за жилищно настаняване, както и в сектора на жилищното строителство, и с пазара на труда и социалното приобщаване на хората с увреждания и самотните родители.

¹² Регламент (ЕС) 2025/1914 на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2025 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед.

- (22) Силната обща производителност на Ирландия се дължи до голяма степен на чуждестранните многонационални дружества, докато производителността на местните предприятия – предимно МСП – изостава от тази на чуждестранните многонационални дружества и дружествата от ЕС. Укрепването на вътрешния капацитет за иновации е от решаващо значение за изграждането на по-балансирана и устойчива икономика, което е особено важно в променящата се глобална среда. Публичните разходи за НИРД в Ирландия са едни от най-ниските в ЕС, като съставляват едва 0,2% от БВП (0,4% от БНД*¹³), а частните инвестиции в НИРД са силно концентрирани в чуждестранни предприятия, докато местните МСП не инвестират достатъчно. Данъчните кредити продължават да бъдат основният инструмент за публична подкрепа за НИРД в частния сектор в Ирландия. Въпреки че те са важен инструмент, по-прякото финансиране за научни изследвания и иновации би отговорило по-добре на нуждите на ирландските МСП. Преразгледаният Национален план за развитие и наскоро публикуваният План за действие за конкурентоспособност и производителност предвиждат увеличаване на финансирането и подкрепата за частни и публични научноизследователски и развойни дейности и иновации. Въпреки това пълното и навременно изпълнение, заедно с устойчивото увеличаване на инвестициите, са от решаващо значение за укрепване на вътрешния капацитет за иновации на Ирландия.
- (23) Инвестициите в рисков капитал като цяло съответстват на средните за ЕС, обаче ирландските фондове за рисков капитал обикновено са по-малки в сравнение с европейските партньори, което допринася за по-малък размер на сделките и значителен недостиг на капиталово финансиране за ирландските дружества, които се стремят да се разрастват. Преодоляването на тази разлика в увеличаването на мащаба е от решаващо значение, за да се предотврати преместването на бързоразвиващи се предприятия и да се засили стимулираният от вътрешния пазар растеж. Макар че спонсорираните от държавата инициативи постигнаха известен успех в мобилизирането на инвестиции за стартиращи и разрастващи се предприятия, финансирането със собствен капитал от институционални инвеститори е ограничено. Насърчаването на участието на институционалните инвеститори, по-специално пенсионните фондове, в рисков капитал и частен капитал може да мобилизира капитал, да спомогне за стимулиране на инвестициите в иновативни дружества и да подкрепи разрастването на дружествата.

¹³ Модифицираният брутен национален доход (БНД*) изключва ефектите от глобализацията и отразява по-точно доходните равнища на ирландските граждани, отколкото БВП.

- (24) Ирландия е сред страните с най-ниско равнище на пряко участие на индивидуални инвеститори на капиталовите пазари в рамките на ЕС. Това до голяма степен се дължи на силното предпочитание към традиционните спестовни инструменти, като банкови депозити, застрахователни продукти и пенсионни активи. Освен това демотивиращите фактори от данъчно естество и липсата на специална спестовна и инвестиционна сметка възпрепятстват инвестициите. Напоследък се засилват политическите усилия за насърчаване на по-голямото участие на домакинствата на капиталовите пазари. Като се насърчат по-големите преки инвестиции на дребно, домакинствата могат да разширят инвестиционните си възможности, а спестяванията им могат да бъдат насочени към продуктивни инвестиции, което в крайна сметка ще подкрепи растежа и иновациите.
- (25) Зависимостта от изкопаеми горива продължава да бъде значителна. Ирландия е поела ангажимент да постигне амбициозни цели за намаляване на емисиите, като определи въглеродни бюджети и секторни тавани за емисиите и набеляза ясни пътища за намаляване на емисиите по сектори. Това трябва да се постигне по-специално чрез значително увеличаване на внедряването на енергия от възобновяеми източници. Макар че делът на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия се е увеличил, Ирландия не е на път да постигне националната цел за намаляване на емисиите с 51% до 2030 г. в сравнение с равнищата от 2018 г. Изкопаемите горива все още съставляват най-големия дял от енергийния микс, като през 2024 г. природният газ представлява около една трета от общите енергийни доставки, като по-голямата част от него е внос. Поради това е необходимо да се използва в по-голяма степен потенциалът за възобновяеми енергийни източници в Ирландия. Прилагането на рационализирана рамка за планиране и издаване на разрешения, като например елементите, определени в RED III, би спомогнало за улесняване на по-нататъшното внедряване. Данъкът върху въглеродните емисии насърчава декарбонизацията в цялата икономика и дава ясен ценови сигнал за замърсителите, но наличието на нецеленасочени и постоянни субсидии за изкопаеми горива подкопава тези ценови сигнали. Поради това са необходими допълнителни мерки на политиката, които да насърчат още повече намаляването на зависимостта от изкопаеми горива.

- (26) Основните неудовлетворени нужди от инвестиции за електроенергийната мрежа представляват пречка за постигането на целите в областта на климата. Комбинацията от по-голямо вътрешно търсене на електроенергия и интегрирането на нарастващи дялове на производство на електроенергия от различни видове възобновяеми източници изостря необходимостта да се подобри енергийната инфраструктура, по-специално за пренос, разпределение и съхранение. Нарастващите равнища на намаляване на производството и ограниченията в електропреносната мрежа, дължащи се на недостатъчната наличност на капацитет, затрудняват потока на електроенергия от възобновяеми източници, увеличават емисиите и повишават цените на електроенергията. Поради това е необходима модернизирана и разширена мрежова инфраструктура, както и по-големи усилия за подобряване на гъвкавостта на електроенергийната система, основана на източници, различни от изкопаемите горива, за да се прехвърли ефективно енергията от центровете на производство към центровете на потребление. Отпуснато е значително финансиране за разширяване и модернизиране на мрежата, но все още предстои да бъдат осъществени инвестиции. Инсталирането на интелигентни измервателни уреди достигна важен етап, като около 80% от домакинствата вече имат достъп до данни за потреблението в реално време, но е необходимо да се подобри достъпността на тези данни и допълнително да се насърчат потребителите да участват активно на пазара за гъвкавост, включително чрез мерки за реагиране от страна на търсенето.

- (27) Емисиите в сградния сектор са се увеличили с 4,9% през 2024 г., отчасти поради енергоемкия сграден фонд и зависимостта от отопление на помещения и нагряване на вода въз основа на изкопаеми горива, което подчертава необходимостта от декарбонизация на търсенето на енергия. Макар че темпът на преоборудване се увеличава всяка година, той продължава да бъде недостатъчен за постигане на целите, определени в стратегията за преоборудване. Допълнителната подкрепа за преоборудване на частни жилища също би могла да бъде по-целенасочена, като се обърне специално внимание на наемателите, социалните жилища или многофамилните жилищни сгради, или като се насочи към сградите с най-лоши енергийни характеристики. По-нататъшните усилия за използване на потенциала за централно отопление също ще дадат възможност за икономически ефективна декарбонизация на отоплението. На обществените сгради се пада значителен дял от потреблението на енергия за нежилищни цели, но са положени усилия за подобряване на тяхната енергийна ефективност, по-специално чрез многобройните проекти по инструмента „Изследвач“ в публичния сектор. Предварителните констатации показват значителен напредък и подобрения както в енергийната ефективност, така и в цялостното намаляване на емисиите. Ето защо за постигането на целите за 2030 г. е важно непрекъснато да се използва опитът, натрупан в рамките на инструмента за модернизиране на публичния сектор.

- (28) Големите потребители на енергия продължават да представляват значителен дял от търсенето на енергия. Измереното потребление на електроенергия от централите за данни се е увеличило между 2023 г. и 2024 г., като те са консумирали една пета от електроенергията в Ирландия. Смята се, че това би могло да се увеличи, тъй като секторът продължава да се разраства. През декември 2025 г. ирландската комисия за регулиране на комуналните услуги публикува политика за присъединяване на нови центрове за данни към електроенергийната мрежа. За тази цел централите за данни трябва да осигуряват диспечерируемо производство или акумулиране на енергия, които да бъдат на място или на местно равнище и да са равни на максималния им капацитет за внасяне. Освен това 80% от годишното им търсене трябва да бъде задоволено от нови, допълнителни проекти за енергия от възобновяеми източници в Ирландия в рамките на 6-годишен период на изпълнение. Макар това да е важна стъпка, съществуват рискове от зависимост от изкопаеми горива, които следва да бъдат преодоляни. Оставаният дял от годишното търсене би могъл да бъде задоволен от производството на електроенергия от изкопаеми горива, което би възпрепятствало декарбонизацията на енергийната система. Освен това 6-годишният период на изпълнение би могъл да допринесе за значително увеличаване на производството на електроенергия от изкопаеми горива в краткосрочен план, което противоречи на целта за намаляване на емисиите до 2030 г. Като се гарантира в по-голяма степен, че при териториалното планиране на големите потребители на енергия се вземат предвид наличието на ВЕИ и ограниченията на електроенергийната мрежа, по-специално чрез изпълнението на действията, определени в стратегията LEAP, би било възможно да се заобикалят някои от проблемите, свързани с допълнителното свързване.

- (29) За да се повиши устойчивостта на мобилността в Ирландия, са необходими допълнителни инвестиции в по-интегрирана мрежа на обществения транспорт, тъй като това би могло да облекчи задръстванията в градовете, да подобри трудовата мобилност и да подкрепи устойчивия растеж. Подобряването на свързаността между селските и градските райони би намалило зависимостта от автомобили, би подобрило достъпа до услуги в селските райони и би направило икономическото развитие по-приобщаващо, като същевременно се гарантира, че всички региони извличат ползи от прехода към нисковъглеродна икономика. По-нататъшното развитие на железопътен транспорт с нулеви емисии е от съществено значение за достъпността и декарбонизацията. С оглед на предизвикателството, свързано с декарбонизацията на автомобилния транспорт, Ирландия се насърчава да ускори разгръщането на инфраструктура за зареждане с електроенергия както за автомобилите, така и за камионите. Това би спомогнало и за увеличаване на употребата на електрически превозни средства. Гъстотата на инфраструктурата за зареждане с електроенергия остава ограничена, включително в селските райони. Освен това продължават да съществуват значителни пропуски по отношение на инфраструктурата за зареждане с електроенергия по пътната мрежа TEN-T в сравнение с целите за 2030 г., определени в Регламента за инфраструктурата за алтернативни горива.
- (30) Ирландия е изправена пред предизвикателства във връзка с прехода към по-устойчив селскостопански сектор. Емисиите на парникови газове от сектора биха могли да намалят още повече, за да се гарантира съответствие с националните цели и целите на ЕС. Макар че в плана за действие в областта на климата е определена цел за намаляване на емисиите с 25% до 2030 г., предварителните данни сочат, че емисиите са намалели незначително от 2018 г. насам, което оставя възможност за допълнителни политически действия. Освен това може да се обърне по-голямо внимание на оттичането на хранителни вещества от селското стопанство, което засяга качеството на водните обекти. Според данни на Ирландската агенция за опазване на околната среда около половината от повърхностните води са били в незадоволително екологично състояние през последния цикъл на оценка за периода 2019 – 2024 г. Макар да бяха предприети важни мерки за справяне с тези предизвикателства, разработването на допълнителни политики и практики би могло да допринесе за едновременното намаляване на емисиите на парникови газове и загубите на хранителни вещества.

- (31) Актуализацията на Националния план за развитие предвижда значителни инвестиции във водната инфраструктура. От решаващо значение е да се осигури навременното изпълнение и ефективното осъществяване на мерките, за да се преодолеят трайните структурни недостатъци. Пречистването на отпадъчните води продължава да е изправено пред предизвикателства, свързани с надеждността и екологичните показатели, тъй като остаряващата инфраструктура и ограниченият капацитет за пречистване възпрепятстват напредъка към постигане на стандартите. Въпреки подобренията процентът на течовете остава сред най-високите в ЕС, което подчертава необходимостта от по-амбициозни усилия. Демографският растеж, нуждите от междусекторно развитие и натискът, свързан с климатичните промени, излагат сектора на още по-голям риск. Очаква се текущите инфраструктурни проекти да допринесат за постигането на напредък, но изпълнението им продължава да бъде от съществено значение, за да се реализират осезаеми подобрения чрез наличното финансиране. Освен това прилагането на икономически мерки за прекомерно потребление на вода все още не е напреднало въпреки ясната правна рамка. Осигуряването на мерки за ограничаване на прекомерното потребление на вода би насърчило по-ефективното използване и би допринесло за стабилното и устойчиво функциониране на водоснабдителните услуги.

- (32) Въпреки че Ирландия е създала рамка за политиката в областта на кръговата икономика, напредъкът в постигането на кръговост е ограничен и до голяма степен се отнася до по-ниските нива на йерархията на отпадъците, което подчертава необходимостта от по-амбициозни и обхващащи цялата система мерки. Процентът на кръгово използване на материалите и процентът на рециклиране на битовите отпадъци са под средните за ЕС. Рециклирането на опаковки също изостава от постигането на целите на ЕС за 2025 г. Генерирането на отпадъци като цяло се увеличава, но третирането продължава да бъде съсредоточено върху процесите на обезвреждане и оползотворяване на енергия, като например изгаряне и депониране, като значителен дял от третирането се извършва в чужбина. Подобни модели се наблюдават и при отпадъците от строителство и разрушаване – най-големият поток отпадъци в Ирландия, който се е удвоил през последното десетилетие. В секторното разпределение на националния план за развитие се предвиждат до 600 милиона евро за програми, свързани с кръговостта, и е определена национална цел за увеличаване на процента на кръгово използване на материалите, но стабилният напредък ще зависи от по-голямата амбиция на политиката, увеличаването на инвестициите, по-специално за местния капацитет за рециклиране, и междусекторното изпълнение, включително чрез поставянето на акцент върху отпадъците от строителство и разрушаване. Разработването на нови икономически инструменти и укрепването на съществуващите, но ограничени мерки, биха могли да спомогнат за по-нататъшно пренасочване на стимулите в рамките на йерархията на отпадъците.
- (33) С оглед на решаващата роля на човешкия капитал за повишаване на конкурентоспособността и стратегическата автономност на Съюза, през 2026 г. Съветът препоръча на държавите членки да предприемат действия за спешно справяне със структурните предизвикателства, свързани с човешкия капитал, в областта на уменията и образованието, които възпрепятстват конкурентоспособността. Специфичните за държавата препоръки за 2026 г., отправени към Ирландия, могат да допринесат за изпълнението на препоръката на Съвета относно човешкия капитал в Съюза.

- (34) Необходимо е по-голямо предлагане на социални жилища, за да се намали бездомничеството и да се защитят сегментите с по-ниски доходи, за които частният пазар за отдаване под наем остава недостъпен поради твърде високите цени. Изграждането на социални жилища на достъпни цени се разраства, но все още изостава значително от поставените цели и търсенето, което е видно от броя домакинства в списъците на чакащите за социални жилища – приблизително 61 500, по схемите за подпомагане на наемателите и на жилищното настаняване (Housing Assistance Payment or Rental Accommodation Scheme) – 66 047, и по други схеми за добавки към наемите – 5 706. Значителни инвестиции са направени в социални жилища. Въпреки това продължават да съществуват ограничения при предлагането на строителни работи, а предизвикателствата, свързани с капацитета, ресурсите и финансовото планиране на местните органи, както и с финансовата устойчивост и стабилност на одобрените органи за жилищно настаняване, допълнително ограничават растежа на предлагането на социални жилища. Бездомничеството се е удвоило през последните пет години, като броят на хората в жилища за спешно настаняване е достигнал рекордно високо равнище от 17 500 души, от които над 5 500 деца. Действащите схеми за предотвратяване на бездомничеството постигат скромни резултати и не успяват да спрат нарастването на това явление.
- (35) Поради бързия ръст на цените на жилищата през последното десетилетие жилищата станаха все по-недостъпни както за купувачите, така и за наемателите. Липсата на жилища на достъпни цени засяга конкурентоспособността на Ирландия, тъй като ограничава способността на предприятията, по-специално на МСП, да привличат квалифицирани работници, което оказва натиск върху заплатите. Строителството на нови жилища се увеличава, но все още далеч не отговаря на жилищните нужди. Това подчертава необходимостта от непрекъснати действия за справяне с ограниченията на капацитета в сектора на жилищното строителство. Това включва недостатъчен достъп до инфраструктура, като транспорт и комунални услуги, недостатъчна наличност на земя, несигурност при планирането, недостатъчни възможности за финансиране, липса на строителни работници и ниска производителност в строителния сектор.

- (36) Местните органи са ключови участници в прилагането на националната рамка за планиране и разполагат с правомощия в редица сектори, включително жилищното настаняване и планирането. Ограниченията в техните ресурси, административен капацитет и финансиране доведоха до забавяния в инвестициите в инфраструктура и изпълнението на политиката, както и до пропуски в предоставянето на услуги, които могат да окажат въздействие и върху жилищните проекти. Това подчертава необходимостта от укрепване на капацитета на местните органи, например чрез предоставяне на възможност за дългосрочно финансово планиране, за да се повиши местният капацитет за изпълнение на проекти за жилищно настаняване на териториално равнище.
- (37) Пазарът на труда в Ирландия остава стабилен и показва ниски равнища на безработица, но постигането на приобщаващ растеж, който е от полза за всички групи, продължава да бъде предизвикателство. Хората с увреждания в Ирландия продължават да изпитват разликата в заетостта на хората с увреждания, която е значително по-висока от средната за ЕС, и са изложени на значително по-висок риск от бедност. Отговорностите за полагане на грижи и неадекватният достъп до социални услуги продължават да бъдат основни пречки пред достъпа до пазара на труда за самотните родители, които също са изправени пред непропорционално висок риск от бедност. В същото време недостигът на умения и несъответствията между търсените и предлаганите умения продължават да съществуват в ключови сектори, което подчертава необходимостта от засилени мерки за привличане и повишаване на квалификацията на неактивните лица. Инвестирането в умения следва да насърчава по-голямо социално приобщаване на групите в неравностойно положение, включително хората с увреждания, самотните родители, ромите и пътуващите общности, и да им помогне да излязат от бедността.
- (38) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, през 2026 г. Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите ПБУ, за да изпълнят препоръката относно икономическата политика на еврозоната за 2026 г. За Ирландия препоръка 1 спомага за изпълнението на първата, втората и третата препоръка относно еврозоната, препоръка 2 спомага за изпълнението на четвъртата препоръка относно еврозоната, препоръка 3 спомага за изпълнението на седмата и единадесетата препоръка относно еврозоната, препоръка 4 спомага за изпълнението на седмата препоръка относно еврозоната, а препоръка 6 спомага за изпълнението на петата препоръка относно еврозоната,

ПРЕПОРЪЧВА на Ирландия да предприеме през 2026 г. и 2027 г. следните действия:

1. Да се придържа към максималните темпове на растеж на нетните разходи, препоръчани от Съвета на 10 март 2026 г. Да увеличи общите разходи и готовност в областта на отбраната и сигурността в съответствие с точка 53 от заключенията на Европейския съвет от 19 март 2026 г., като същевременно гарантира устойчивостта на обслужването на дълга и ефективността на разходите и постепенно адаптира бюджета, за да поддържа структурно по-високи разходи за отбрана. Да гарантира, че мерките, предприети за смекчаване на въздействието на покачването на цените на енергията, са временни и насочени към защита на уязвимите домакинства или към задоволяване на нуждите на енергоемките предприятия и запазват стимулите за икономии на енергия, както и че фискалните разходи за тези мерки са съвместими с поетите ангажименти по фискалната рамка на ЕС. Да разшири данъчната основа, за да се намалят рисковете, свързани с високата концентрация на данъчните приходи в Ирландия. Да продължи да полага усилия за прилагане на мерки за ефективност на разходите в здравната система, като същевременно ускори прехода към всеобщо и достъпно първично здравеопазване.
2. Да осигури непрекъснатост на реформите и инвестициите, осъществявани в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост. Да поддържа темпа на изпълнение на програмите по политиката на сближаване, като се основава, когато е целесъобразно, на преразпределението към стратегическите приоритети и възможностите за гъвкавост, договорени в контекста на междинния преглед на рамката на политиката на сближаване.
3. Да гарантира ефективно и устойчиво увеличаване на публичните инвестиции в НИРД и на подкрепата за инвестициите на предприятията в НИРД и да постави акцент върху стабилното и навременно прилагане на мерки, включително инструменти за пряко финансиране, с цел подобряване на производителността на местните предприятия. Да разшири източниците на финансиране за разрастващите се предприятия, като улесни участието на институционалните инвеститори в рисков капитал и частен капитал. Да даде възможност за по-големи преки инвестиции на дребно на капиталовите пазари от страна на домакинствата.

4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива. Да ускори внедряването на възобновяеми енергийни източници, включително чрез рационализирана рамка за издаване на разрешения. Да премахне оставащите регулаторни пречки пред гъвкавостта по отношение на източниците на енергия, различни от изкопаемите горива. Да ускори модернизацията и разширяването на мрежовата инфраструктура. Да укрепи реакцията на потреблението. Да приложи целенасочени мерки в подкрепа на енергийната ефективност на частните сгради и да продължи да полага усилия за обществените сгради. Да продължи да инвестира в решения за централно отопление, за да се използва потенциалът за декарбонизация на отоплението. Да гарантира, че присъединяването на големи потребители на енергия към електроенергийната мрежа е свързано с допълнителен капацитет за енергия от възобновяеми източници и гъвкавост на системата. Да увеличи инвестициите в устойчив транспорт, като се вземат предвид регионалните различия, и да ускори внедряването на обществено достъпни станции за зареждане на превозни средства с нулеви емисии.
5. Да насърчи допълнителни устойчиви селскостопански политики и практики, които намаляват загубите на хранителни вещества и емисиите. Да осигури инвестиции във водната инфраструктура с цел подобряване на пречистването на отпадъчните води и намаляване на течовете и да гарантира прилагането на мерки за справяне с прекомерното използване на вода. Да увеличи инвестициите в кръговата икономика с цел подобряване на капацитета за рециклиране в страната и да продължи разработването на икономически инструменти за предотвратяване на отпадъците и увеличаване на дела на повторно използваните, рециклираните и преработените материали.

6. Да увеличи допълнително предлагането на социални жилища на достъпни цени, като същевременно предотврати и намали изключването от жилищно настаняване на уязвимите групи. Да продължи да полага усилия за справяне с ограниченията в капацитета в сектора на жилищното строителство чрез подобряване на достъпа до инфраструктура, управлението на земята, планирането, условията за финансиране, предлагането на работна ръка и методите на строителство. Да укрепи капацитета на местните органи за изпълнение на проекти за жилищно настаняване. Да укрепи пазара на труда и социалното приобщаване на групите в неравностойно положение чрез въвеждане на по-целенасочени информационни дейности и повишаване на квалификацията и чрез подобряване на предоставянето на социални услуги и улесняване на достъпа до тях.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета

Председател
